

Dopisi.

Ornigovo gospodarstvo. — a. Veliko je dosegel Ornig za ptujsko občino, še več je dosegel za svoj žep. Občina v celoti je imela malo dobička od Ornigovih naprav, Ornig sam in njegovi ožji prijatelji pa so obogatili. Glavni znaki Ornigovega delovanja so bili: Slavohlepnost, dobičkaželjnost in svojeglavost. Slavohlepnost. Pri vseh zgradbah: v mestni hiši, v gimnaziji, v dijaškem domu v bivši dekliški šoli, sedanji Mladiki so značilne mramorne plošče, na katerih se v zlatih črkah blišči njegovo ime. Prospekti dijaškega in dekliškega doma se začnejo s slavošpevom na župana in častnega meščana Orniga kot ustvaritelja teh zavodov. Pri uličnih imenih velja sedaj načelo, da se razen po vladarjih ne imenujejo po možeh, ki še živijo. Ornigu ni zadostoval „Ornigkai“, moral je dobiti še „Orniggasse.“ Vsi Ptujčani so to Ornigovo slabost prav dobro poznali, nekateri so si kovali dobiček iz nje, drugi so se mu posmehovali. Neki ugleden Nemec je hudomušno konstatiral, da bi Ptuj že imel tudi kanalizacijo, ako bi se ta naprava videla če mogoče iz celega Ptujkega polja. Dobričkaželjnost. Seznam ptujskih hiš iz l. 1910 izkazuje 9 hiš, ki so bile last Ornigove rodbine, 3 obrtniške koncesije so bile v posesti te rodbine. Dijaški in dekliški dom sta bila dobra odjemalca Ornigova. Zato se pri raznih napravah ni gledalo toliko na solidnost, od česar bi občina imela trajno korist, ampak delalo se je površno za trenutni uspeh. Gimnazijsko poslopje lahko služi za vzgled, kakršno ne sme biti šolsko poslopje; hodniki so ozki in temni, prostori za zbirke in knjižnice so nedostadni, profesorska govorilnica je odrezan konec hodnika, istotako prirodopisni kabinet in učiteljska zbornica. V govorilnici je nakopičena podporna knjižnica in dijaška knjižnica, v zbornici učiteljska knjižnica, katerih vsaka bi morala imeti svoje prostore. Še hujše je skrupovalo dijaški dom. Dekliški dom je na videz impozantna stavba; kdor pa pogleda v podzemeljske in podstrešne prostore, se mora zgražati: v podzemeljski likalnici so vsi likalniki zrjaveli do nerabnosti, kopalnica in bolnišnica za gojenke sta umeščeni tako, da naravnost škodujeta zdravju. Pa so bili strokovnjaki, ki so opozarjali na razne nedostatke, toda Ornigova svojeglavost ni dopuščala ugovora. Kdor ni slepo pel slave Ornigu in njegovim napravam, ta je bil nemogoč v Ptuj in godilo se je vse le po Ornigovi volji. Sokrivi so pač tudi njegovi pomagači, ki so ali iz dobičkaželjnosti ali iz političnih ozirov brezpogojno podpirali Ornigov režim. Ti bodo zdaj skupno z nedolžnimi morali nositi posledice Ornigovega mestnega gospodarstva, ako niso kakor on pravočasno odnesli pet.

Iz seje mestnega sosveta dne 8. in 9. julija 1919. Dnevni red: 1. Rešitev vprašanja mestnih nameščenecv. 2. Glasbena šola in kino. 3. Disciplinarna zadeva Centrih. Mestni nameščenci se nastavijo začasno s četrtletno obojestransko odpovedjo, plača se nakaže dosedanjim zopet sprejetim dosedanja, novim pa po posebni pogodbi. Imena se objavijo, ko bodo dostavljeni dekreti in bodo imenovani izjavili, da sprejmejo. Ako ima občinstvo upravičene pritožbe proti kateremu nameščencu, naj jih javi mestnemu uradu. Službi otroških vrtnaric se zopet razpišeta. Z odpustom dosedanjih uslužbencev je rešena tudi tretja točka dnevnega reda. Glede glasbene šole se še vrše pogajanja z „Musikvereinom.“ Kino se začasno zapre zaradi pomanjkanja premoga. Pri slučajnostih se izvoli odbor (kuratorij) za Mladiko in Dijaški dom, predsednik Vajda, ter gospodarski odsek za določitev cen, predsednik Rože. Sklene se razpis nadzorovalnega osebja za Mladiko in Dijaški dom.

Obisk iz Češkega. Naš rojak prof. Jos. Skrbinšek je prišel v domovino, da si ogleda Ptuj v slovenski obleki. Potoval je iz Prage skozi Češko in Nemško-Avstrijo, ter nas bla-

Resolucija radi carine.
Resolucija glede uvoza in izvoza.
Resolucija glede prometa.
Resolucija proti Židom.
Resolucija glede agrarne reforme.
Resolucija glede uradniških nlač.
Resolucija glede obrtnega stanu.
Resolucija glede sestanka avtonomnih mest.
Resolucija proti konfidentom.
Resolucija proti korupciji.
Resolucija proti jesenski rekviziciji.
Resolucija proti pogodbi z mlinskimi veleindustriji.
Resolucija glede železnice.
Resolucija glede vseučilišča.
Resolucija glede učiteljskega.
Resolucija glede strokovnih šol.
Resolucija glede vzgoje mladine.
Resolucija glede krajnih šolskih svetov.
Resolucija glede zveze nepolitičnih društev
Resolucija glede občinskih volitev.
Resolucija glede strankarskega boja.
Zaupnica članom vlade JDS in narodnim zastopnikom.

Gospodarstvo.

Naše gospodarske razmere kričijo po izboljšanju. Cena živini pada, a pri mesarjih se nič ne pozna. Cena zrna pada, pšenica se dobi že po 2 K, moka pa še vedno stane 5—7 K. Cene za sladkor, obleko in industrijske izdelke ne prestopajo rastejo. Pod temi razmerami trpi le kmet, delavec in uradnik, ki so stebri družbe in države. Skrajni čas je, da vlada poseže z železno roko med izkoriščevalce ljudstva. Pogodba prehranjevalnega ministrstva z mlinarji se mora razveljaviti. Ministrstvo za prehrano je poklicano, da štiti malega človeka, ne pa podpira navijalce cen! V Nemški Avstriji vlada pomanjkanje živil in vendar je tam kruh cenejši nego pri nas, kjer imamo dovolj živil. Priporočamo mestnemu uradu in vladi, da revidira cene kruha in mesa. Mlinarji, peki, mesarji ne bodo sami od sebe šli s cenami dol. Naše poslance pa pozivljamo, da store svojo dolžnost.

Pododsek komisije za stvarno demobilizacijo v Ptuj naznanja, da ima iz nekdanjih vojaških zalog večje število starih sodov na razpolago. Sodi imajo vsebino od 30 do 3000 l, največ je takih od 80—150 l. Oddajali se bodo direktno uporabnikom; prekupei so izključeni, Kdor si želi nabaviti sode, naj to javi potom občinskega urada ali potom pristojne kmetijske podružnice okrajnemu glavarstvu v Ptuj. Nakaznice se bodo strankam razpošiljale potom občinskega urada.

Državna posredovalnica za delo podružnica za Ptuj in okolico. V tednu od 13. do 19. julija 1919 je iskalo delo 100 moških in 74 ženskih delavskih moči. Posredovanj se je izvršilo 44. Od 1. januarja do 19. julija 1919 je iskalo dela 456 delavskih moči. Delodajalci so iskali 417 delavcev in delavk. Posredovanj se je izvršilo v tem času 192. Delo iščejo: 1. oskrbnik, vrtnarji, poljski delavci, rudarji, kovači, ključavničarji, mehaniki, mizarji, zidarji, bičarji, usnarji, čevljarji, vrvarji, peki, zidarji, trg. pomočniki, pis. moči, šivilje, služkinje itd. V delo pa sprejme posredovalnica: 2. poljska pristava, večje število poljskih delavcev in delavk, mizarje, kolarje, tesarje, pletarje, čevljarje, služkinje itd.

Kranjska hranilnica v Ljubljani v slovenskih rokah. Kranjska hranilnica se je na zadnjem občnem zboru preuredila v slovenski zavod. Za predsednika je izvoljen veletrgovec gosp. Dragotin Hriber. Sprejeto je bilo toliko članov, da so imeli Slovenci večino in si izvolili svojega predsednika in svoje ravnateljstvo. Kaj pa je s Ptujsko šparkaso? Ta ima popolnoma enak statut. Ali bi ne mogli v Ptuj posnemati Kranjske hranilnice?

vili so kot napis le svoje spakedrano ime, prejšno nemško reklamo pa so popolnoma opustili ter je niso nadomestili s slovensko.

Marsikoga bi sicer napis v slovenskem jeziku spravil v zmoto, da bi šel k nemčur-skemu trgovcu kupovat. Pa ravno te spakedrante v imenu ga bodo opominjale na človeka, katerega se naj izogne.

Ako greš po deželi ter si ogledaš obrtnike, gostilničarje in trgovce, najdeš med njimi še vedno največ nemčurjev, ki še vedno pričakujejo, da bo prišel rešitelj. Ljudstvo jih pozna ter se jih bode sčasom obrnilo. Pa kako naj to stori, ko pa nima slovenskega trgovca ali obrtnika blizu, v mesto pa je predalet. Hočeš ali nočeš, moraš iti k nemčurju kupovat.

Slovenci na deželi si žele slovenskih obrtnikov, solidnih in vladnih trgovcev, ker hoče pijavke odstraniti, jih iztrebiti. Ima še spomin na to, kako so jih v vojnem času odirali in s surovimi psokami odganjali. Sedaj bi jim slovenski kmet to rad povrnil!

Za to je klic na slovenske trgovce in obrtnike v mestih, posebno na mlajše: „Pridite na deželo, med nas kmečko ljudstvo,“ čimprej uslišati!

Vsem mlajšim trgovcem in obrtnikom dajemo to v vednost. Pojdite kot stebri med slovensko ljudstvo, nastanite se med njimi. Vaš obstanek Vam je zagotovljen.

Zborovanje zaupnikov JDS
v nedeljo, dne 6. julija 1919 v veliki dvorani „Narodnega doma“ v Ljubljani.

(Konec.)

„Kmečki svet“ in kmečko tajništvo JDS.

Za posvetovanje in odločanje v stanovskih in strokovnih kmečkih vprašanjih se osnute v okrilju JDS in v pomoč načelstvu stranke agrarno-strokovna organizacija pod naslovom: „Kmečki svet“. To se sestavlja tako, da voli vanjo vsaka okrajna organizacija po enega posestnika, izvrševalni odbor izmed članstva JDS toliko kmetijskih strokovnjakov, kolikor je to potrebno. „Kmečko tajništvo JDS“ naj tvori posredovalnico med kmetiskim članstvom in vodstvom stranke, vodi naj ga poseben kmetijski strokovnjak pod nadzorstvom „Kmečkega sveta“.

Gosp. dr. Lavrenčič predlaga k poročevalčevemu predlogu nekatere spremembe ki merijo na to, da bi se kmečki stan kolikor mogoče osamosvojil pod protektor stranke; tudi predlaga naj se ne rabi beseda kmečka „zbornica“, ampak kmečki „svet“. V tozadevno debato so posegli razni drugi govorniki (dr. Dimnik, Oblak, Tavzes, Osterman). Zlasti se je izrekel proti vsaki cepitvi stranke bivši župan v Kranjski gori, gosp. Peterman, ki je v priprostitih, a jedernatih besedah poudarjal, da je potrebna sloga, kajti „kjer se dva tepeta, tretji klobuke pobira“. 26 let so vodili politiko in kmeta za nos Šustercijanci; kam nas je to privedlo, vidimo vsi. Prišel je do prepričanja, da je treba sedaj kreniti drugo pot, ki vodi v demokratsko stranko, v kateri so združeni vsi stanovi. Prosi torej, da se glasuje za predlog poslanca g. Ribnikarja. Besedam priprostega pa razumnega moža je sledilo nepopisno navdušenje in zborovalci so sprejeli predlagane premembe statuta, potem ko je tudi g. poslanec Ribnikar pristal na to, da se rabi namesto besede „zbornica“ „svet“.

Nato se prečita poročilo o volitvah.

K zadnji točki slučajnosti se oglasi med drugimi tudi neka gospodična z dežele, ki se pritožuje nad postopanjem duhovnikov, ki se skušajo na umazan način maščevati nad vsemi, ki ne trobijo v njihov rog. Prosi, da bi gospodje poslanci kaj ukrenili v obrambo takih žrtev.

Lepo uspeli shod se zaključi ob 17. uri 10 minut.

Sledeče resolucije so se sprejele:

Resolucije predlagane in sprejete na zboru zaupnikov JDS.

Resolucija radi valute.